

Sarajevo, 04.11.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
28.10.2019.- 01.11.2019.

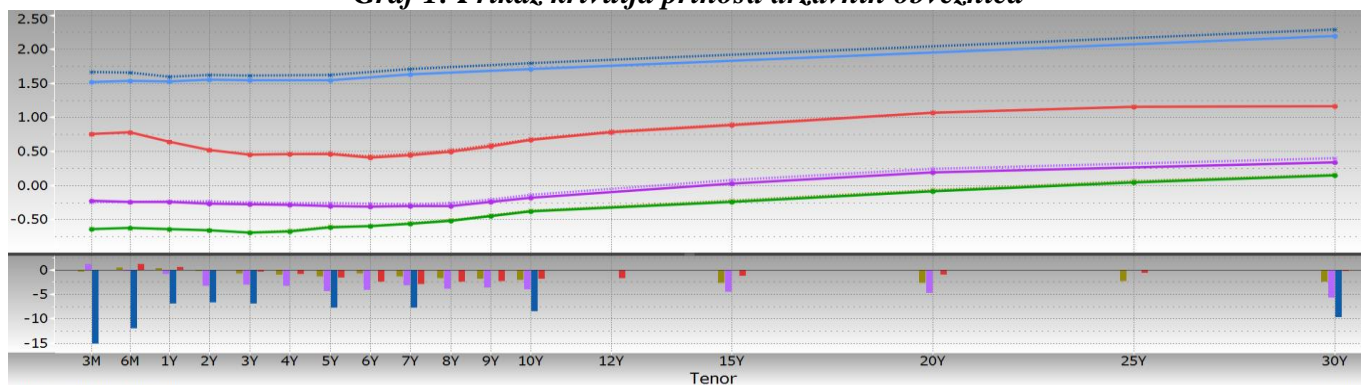
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	25.10.19		- 1.11.19		25.10.19		- 1.11.19		25.10.19		- 1.11.19		25.10.19		- 1.11.19	
2 godine	-0,65	-	-0,66	↘	1,62	-	1,55	↘	0,52	-	0,52	→	-0,23	-	-0,26	↘
5 godina	-0,60	-	-0,61	↘	1,62	-	1,54	↘	0,48	-	0,46	↘	-0,26	-	-0,30	↘
10 godina	-0,36	-	-0,38	↘	1,79	-	1,71	↘	0,68	-	0,66	↘	-0,14	-	-0,18	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	18.10.19	-	25.10.19	
3 mjeseca	-0,605	-	-0,618	↘
6 mjeseci	-0,610	-	-0,632	↘
1 godina	-0,626	-	-0,625	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 01.11.2019. godine (pune linije) i 25.10.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Pozitivna očekivanja mogućeg postizanja trgovinskog dogovora između SAD i Kine su početkom protekle sedmice nastavila da utiču na smanjenje potražnje za sigurnijim investicijama. Takođe, odluka EU da odobri još jedno produženje roka za Brexit se pozitivno odrazila na tržišna kretanja, pa su prinosi sigurnijih obveznica eurozone bilježili rast. Ipak, usljed očekivanja odluke Feda, već narednog dana prinosi su korigovani na niže. Smanjenje prinosa je nastavljeno do četvrtka, kada su prinosi zabilježili najveći pad, a nakon što su se pojavile špekulacije o upitnosti dugoročnog rješavanja trgovinskih nesuglasica, kao i zbog slabih ekonomskih podataka objavljenih za tržište SAD tog dana. Naknadna saopštenja krajem sedmice, koja upućuju na saglasnost SAD i Kine o pitanju mogućnosti skorijeg potpisivanja „faze 1“ trgovinskog sporazuma, su uticala na blagi rast prinosa. Prinosi njemačkih obveznica su u odnosu na prethodnu sedmicu zabilježili blagi pad između 1 i 2 bazna poena. S druge strane, prinosi italijanskih obveznica su povećani između 2 i 4 bazna poena. Početkom prošle sedmice objavljeni su rezultati regionalnih izbora u regiji Umbria, na kojima je stranka Liga, bivšeg zamjenika premijera Salviniya, osvojila 58% glasova, čime je potvrđena važna politička uloga ove stranke uprkos tome što ovog ljeta nije uspjela da održi vlast na državnom nivou. Takođe, agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P je zadržala nepromijenjenim „negativne izgled“ rejtinga Italije (BBB) uprkos priličnom

padu cijena obveznica ove zemlje od maja, te očekivanjima da bi mogla donijeti odluku o promjeni ovog statusa na „neutralan“ ili čak i „pozitivan“. Sve navedeno je uticalo na rast prinosa italijanskih obveznica. Nova predsjednica ECB Lagarde je izjavila da ono što je uvedeno nije bilo s namjerom da se kazne štediša u bankama, već jednostavno da se pokušaju stimulisati aktivnosti i investicije. Lagarde je dalje obrazložila da je to politika koja je postala neophodna jer je djelimično dio monetarne politike, ali da će doći momenat kada će biti potrebno postaviti pitanje oko ravnoteže između pozitivnih i negativnih efekata kamatnih stopa. Pitanja koja je Lagarde navela su: do kojeg nivoa su takve kamatne stope pozitivne po investicije i do kojeg nivoa je to podnošljivo za štediša. U posmatranom periodu su objavljeni bitni ekonomski podaci za eurozonu, kao što je očekivan pad stope inflacije u oktobru (0,7%) te veći kvartalni rast GDP-a eurozone od očekivanog, koji je iznosio 0,2%. Podaci ECB su pokazali da je kreditiranje kompanija u eurozoni u septembru smanjeno, a sve veće članice su zabilježile rekordan pad, što sugerise da je usporenje privrednog rasta ove regije sve jače i šire rasprostranjeno. Na nivou eurozone kreditiranje kompanija u septembru je smanjeno na 3,7% sa 4,3% iz augusta, a pad su zabilježili Francuska, Njemačka, Italija i Španija.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	SEP	5,7%	5,5%	5,8%
2.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	OKT	0,7%	0,7%	0,8%
3.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	OKT	1,0%	1,1%	1,0%
4.	GDP – EZ (kvartalno) prelim.	III kvartal	0,1%	0,2%	0,2%
5.	GDP – Francuska (kvartalno) prelim.	III kvartal	0,2%	0,3%	0,3%
6.	GDP – Austrija (kvartalno) prelim.	III kvartal	-	0,1%	0,1%
7.	GDP – Italija (kvartalno) prelim.	III kvartal	0,0%	0,1%	0,1%
8.	GDP – Španija (kvartalno) prelim.	III kvartal	0,4%	0,4%	0,4%
9.	GDP – Belgija (kvartalno) prelim.	III kvartal	-	0,4%	0,3%
10.	Stopa nezaposlenosti – EZ	SEP	7,4%	7,5%	7,5%
11.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	SEP	9,6%	9,9%	9,6%
12.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	SEP	-	5,6%	5,5%
13.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	SEP	5,0%	5,0%	5,0%
14.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	SEP	3,3%	3,4%	3,1%
15.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	OKT	101,1	100,8	101,7

SAD

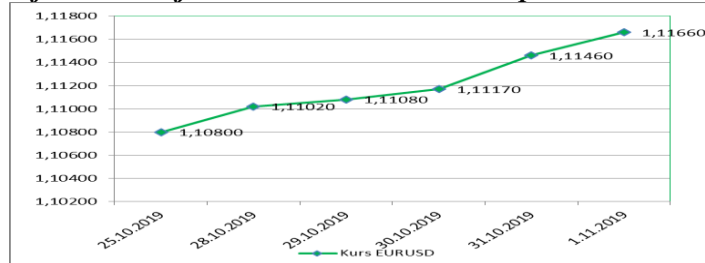
Prinosi na američke obveznice su tokom prošle sedmice smanjeni za 7 do 8 baznih poena, pod uticajem odluke Feda, te špekulacija o nepostizanju trgovinskog sporazuma između SAD i Kine u dugom roku. **Na prošlosedmičnoj sjednici FOMC-a donesena je odluka o smanjenju referentne kamatne stope za 25 baznih poena, što znači smanjenje ciljanog nivoa stope na raspon 1,50%-1,75%, dok je kamatna stopa na višak rezervi, takođe, smanjena za 25 baznih poena na 1,55%.** Odluke Feda bile su u skladu s tržišnim očekivanjima. Nakon sjednice je saopšteno da će FOMC nastaviti da prati implikacije dolazećih informacija na ekonomske izgleda, kako bude vršio procjenu odgovarajuće putanje za ciljani nivo kamatnih stopa. Saopšteno je i to „da je kumulativna monetarna politika pružala i da će nastaviti da pruža značajnu podršku ekonomiji“ te da vidi „da su rizici po izgleda možda čak i pomjereni u pozitivnom smjeru“. Predsjednik Feda Powell je izjavio da je monetarna politika „na dobrom mjestu“ te je istakao da će biti potrebna ponovna procjena ekonomskih izgleda kako bi se eventualno promijenila podobnost trenutnog stava oko monetarne politike.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – preliminarni podatak (G/G)	III kvartal	1,6%	1,9%	2,0%
2.	Indeks lične potrošnje – finalni podatak	III kvartal	2,6%	2,9%	4,6%
3.	PCE deflator (G/G)	SEP	1,4%	1,3%	1,4%
4.	Indeks ličnih prihoda (M/M)	SEP	0,3%	0,3%	0,5%
5.	Indeks ličnih rashoda (M/M)	SEP	0,3%	0,2%	0,2%
6.	Zalihe u veleprodaji (M/M) P	SEP	0,2%	-0,3%	0,0%
7.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	25. OKT	-	0,6%	-11,9%
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	26. OKT	215.000	218.000	213.000
9.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	27. OKT	-	61,0	63,4
10.	Indeks prerađivačkog sektora Fed iz Dalasa	OKT	1,0	-5,1	1,5
11.	Indeks ekonomskih aktivnosti Fed iz Čikaga	SEP	0,00	-0,45	0,15
12.	Potrošnja građevinskog sektora (M/M)	SEP	0,2%	0,5%	-0,3%
13.	Stopa nezaposlenosti	OKT	3,65	3,6%	3,5%
14.	Nefarmerski sektor	OKT	85.000	128.000	180.000
15.	Privatni sektor	OKT	80.000	131.000	167.000
16.	Prerađivački sektor	OKT	-55.000	-36.000	-5.000
17.	PMI prerađivačkog sektora F	OKT	51,5	51,3	51,1
18.	ISM prerađivačkog sektora	OKT	48,9	48,3	47,8

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast s nivoa od 1,1080 na nivo od 1,1166, što predstavlja rast od 0,78% na sedmičnom nivou.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Zemlje članice EU 27 su prihvatile zahtjev Londona za produženjem Brexita do 31. januara 2020. godine. Premijer Johnson je uspio da izglasa prijevremene opšte izbore koji su zakazani za 12. decembar. Sudbina Brexita će biti konačna nakon opštih izbora i nakon što premijer Johnson konačno dobije odobrenje Parlamenta, čime očekuje da će probiti zastoje oko Brexita. Johnson očekuje da će osvojiti većinu, kojom će se njegov sporazum o Brexitu, koji je zaključen u posljednjem momentu, biti prihvaćen, dok njegov glavni oponent, lider Laburističke partije Corbyn, nastoji da izglasa još jedan referendum vezano za pitanje Brexita. Nacionalna partija Škotske, koja se protivi Brexitu, će pokrenuti kampanju za još jedan referendum o nezavisnosti Škotske, te se nada da će ponovo osvojiti mjesta u Parlamentu koje je u 2017. godini izgubila od Konzervativne partije.

Predsjednik Trump je prilikom razgovora s političarom Farageom iz Velike Britanije vezano za Brexit, istakao da SAD neće moći postići trgovinski sporazum s Velikom Britanijom u dijelu „određenih aspekata sporazuma“, uprkos tvrdnjama Johnsona da će Velika Britanija imati nezavisnu trgovinsku politiku. Glasnogovornik premijera je istakao da je premijer pregovarao o novom sporazumu koji će omogućiti osnovnu kontrolu nad domaćim zakonima, trgovinom, granicama i novcu. U sklopu ovog novog sporazuma Velika Britanija će napustiti carinsku uniju s EU, što znači samostalne i slobodne trgovinske sporazume.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Nationwide cijene kuća (G/G)	OKT	0,3%	0,4%	0,2%
2.	Potrošački krediti (G/G)	SEP	-	6,0%	6,1%
3.	Hipotekarni krediti	SEP	65.000	65.900	65.700
4.	Monetarni agregat M4 (G/G)	SEP	-	4,0%	3,3%
5.	Gfk povjerenje potrošača	OKT	-13	-14	-12
6.	PMI prerađivački sektor	OKT	48,2	49,6	48,3

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,86372 na nivo od 0,86299 dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,2827 na nivo od 1,2946.

JAPAN

Protekle sedmice je održana **sjednica MPC BoJ, na kojoj je donesena odluka da se zadrži aktuelna monetarna politika.** Guverner BoJ Kuroda je izjavio da još uvijek ima prostora za smanjenje referentne kamatne stope, ukoliko globalne turbulencije počnu znatno štetiti ekonomiji te zemlje. Kuroda je, takođe, istakao da bi pretjerani pad prinosa bio nepoželjan. Iz S&P Global Ratings je saopšteno da bi japanske regionalne banke mogle da zabilježe pad operativne dobiti i do 21% ukoliko BoJ dodatno smanji negativne kamatne stope. Dalje, navodi da bi smanjenje kratkoročne kamatne stope za 0,1% moglo dovesti do smanjenja operativne dobiti i većih komercijalnih banaka do 6%.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

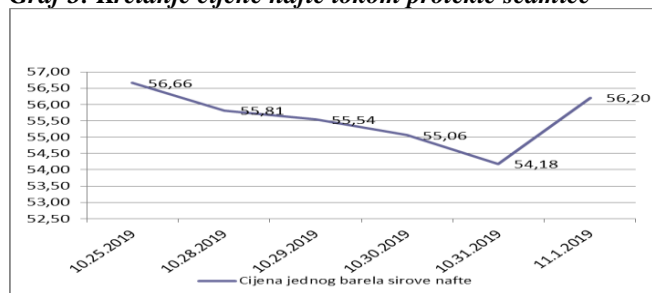
Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa nezaposlenosti	SEP	2,2%	2,4%	2,2%
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	OKT	-	48,4	48,9
3.	Indeks uslužnog sektora (G/G)	SEP	0,5%	0,5%	0,5%
4.	Maloprodaja (G/G)	SEP	6,05	9,1%	1,8%
5.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	SEP	-0,1%	1,1%	-4,7%
6.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G)	SEP	-	-6,8%	-25,9%
7.	Indeks potrošačkog povjerenja	OKT	35,3	36,2	35,6

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 120,41 na nivo od 120,80. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 108,67 na nivo od 108,19.

NAFTA I ZLATO

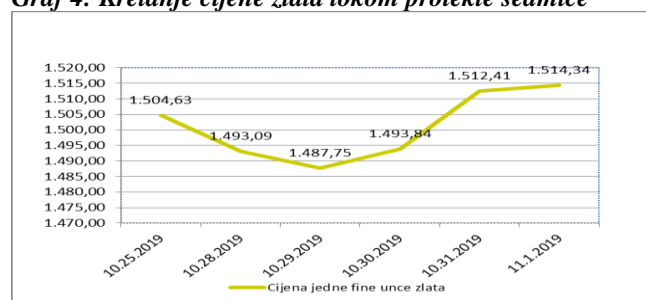
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 56,66 USD (51,14 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je do petka bilježila smanjenje. Iako se očekivalo da bi se cijena nafte u protekloj sedmici mogla smanjiti za 4% na sedmičnom nivou, to se, ipak, nije desilo, te je smanjenje bilo znatno manje. Početkom sedmice cijena nafte je smanjena nakon što je Rusija sugerisala da je još uvijek rano da se pregovara o većem smanjenju obima proizvodnje nafte. Ovakva saopštenja Rusije su pojačala sumnju u mogućnosti OPEC-a i saradnika da balansiraju ponudu nafte u uslovima pogoršanja izgleda tražnje za ovim energentom. Dalji pad cijene ovog energenta je nastavljen nakon što su objavljeni izvještaji koji su pokazali da je u SAD došlo do rasta zaliha ovog energenta, ali i nakon što su se pojavile špekulacije da je Saudijska Arabija spremna za veće smanjenje proizvodnje nafte. Do četvrtka cijena nafte je nastavila da se smanjuje, kako su se pojačale tenzije na relaciji Kina-SAD. Krajem sedmice cijena nafte je povećana, nakon što su objavljene pozitivne vijesti s tržišta rada u SAD. Ovi podaci su pojačali očekivanja investitora vezano za pitanje ekonomskog rasta u SAD, što je podstaklo tražnju za naftom. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 56,20 USD (50,33 EUR). Na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 0,81%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.504,63 USD (1.357,97 EUR). Do sredine sedmice cijena zlata je bilježila smanjenje pod uticajem očekivanja rezultata sastanka FOMC-a i odluke o očekivanom smanjenju referentne kamatne stope. Hedž fondovi, kao i menadžeri na tržištu novca su povećali svoje duge pozicije u zlatu, jer su iskoristili pad cijene ovog plemenitog metala. Krajem sedmice cijena zlata je nastavila da bilježi rast, održavajući se preko nivoa od 1.500 USD po unci, pod uticajem znakova daljih geopolitičkih i ekonomskih previranja, uprkos tome što je Fed signalizirao da u skorijem periodu neće biti potrebna dodatna monetarna popuštanja. Investitori prepoznaju niz globalnih rizika, počevši od trgovinskog rata i geopolitičkih tenzija koji pojačavaju tražnju za sigurnim investicijama poput zlata. Odluke Feda s posljednje sjednice dale su dodatnu podršku cijeni zlata, te je zlato postalo konkurentno u odnosu na druge investicijske instrumente. Uprkos tome što su objavljeni pozitivni podaci s tržišta rada u SAD, što je protumačeno kao pozitivan znak, cijena ovog plemenitog metala je nastavila da bilježi rast, što pokazuje da investitori još uvijek nisu spremni da smanje investicije u zlato. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.514,34 USD (1.356,21 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.